

ALOHA

Van Machteld Siegmann verscheen eveneens
bij Ambo|Anthos *uitgevers*

De kaalvreter
Wachter op de morgen

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos *uitgevers* via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

MACHTELD SIEGMANN

ALOHA

Ambo|Anthos
Amsterdam

De auteur ontving voor het schrijven van dit boek
een subsidie van het Nederlands Letterenfonds

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

ISBN 978 90 263 6115 9

© 2024 Machteld Siegmann

Omslagontwerp Roald Triebels

Omslagillustratie © Shutterstock / Roald Triebels

Foto auteur © Bianca Sistermans

Zetwerk Mat-Zet B.V., Huizen

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Inhoud

Amaretto	7
De konijnencategorie	15
Rikkie	31
Hallo jongens	37
De gegevenheid der dingen	45
Een slechte dag	51
De vakantieman	55
Aloha	67
De allerheiligste dag	83
Kun je roken zonder verslaving?	93
Het jack	III
De confrontaties van Jeanine Copijn	117
Gek beest	123
Bij de iriscopist	127
Armageddon	135
Gewoon rechtdoor lopen	145
Verantwoording en dankwoord	155

Amaretto

Het is Arthurs laatste werkdag en het weer en het land en de rivier doen hun best hem op de valreep nog wat mooie herinneringen te bezorgen. In de kajuit leest hij een krant die een van de passagiers heeft achtergelaten. Uit de marifoon klinkt een zacht gekraak en door de openstaande deur drijft de geur van oeverkruid. De pont ligt aangemeerd aan de oostkant, waar de polders beginnen met hun uitgestrekte weilanden en gehuchten met namen die niemand kent behalve degenen die er wonen. Het is een tijdlang druk geweest maar nu is het rustig, de laatste overtocht is meer dan een halfuur geleden, af en toe kijkt Arthur op van zijn krant en speurt de tegenoverliggende dijk af. Het artikel dat hij leest gaat over een student die een vlucht van Genua naar Amsterdam miste omdat hij te lang getreuzeld had in de taxifreeshop waar hij een mooi cadeau voor zijn vriendin wilde uitzoeken, achteraf bleek dit zijn redding want het vliegtuig was gecrasht, alle inzittenden kwamen om. Het is de tweede keer dat Arthur het artikel leest, het komt hem voor dat het hem iets te zeggen heeft maar wat, daar kan hij de vinger niet op leggen. Als

7

hij klaar is vouwt hij de krant op en legt hem bij zijn boodschappentas waarin hij zijn broodtrommel en thermoskan bewaart; uit de tas steekt een fles drank die hij aan het einde van de ochtend, toen zijn dienst begon, van zijn collega Ruud heeft gekregen als afscheidscadeau.

8 Het was een heel gewone middag geweest, de meeste passagiers waren dagjesmensen en wielrenners plus wat mensen uit de polder die een familielid gingen bezoeken of boodschappen hadden gedaan in de stad. Toch waren ze hem vriendelijker voorgekomen dan normaal, al wist geen van hen dat hij vandaag voor het laatst is, hij heeft het niemand verteld. De enige aan wie hij het wil vertellen, moet nog komen. Hij kijkt op zijn horloge. Nog een uur, denkt hij, nog een klein uur.

Zijn gedachten hebben geen consistent beloop, ze meanderen alle kanten op om telkens terug te keren bij degene die nog moet komen. Steeds als dat gebeurt verandert er iets in zijn gezicht, is het alsof de lamellen van zijn stugge voorkomen kantelen waardoor je bij wijze van spreken zo zijn innerlijke woning in kunt kijken, een eenvoudig ingericht vertrek zonder poespas maar met een uitnodigende zithoek.

Arthur kent alleen zijn achternaam: Somers. Hij had zich na de zomer bij de anderen gevoegd, de min of meer vaste groep scholieren en forenzen die gebruikmaken van het pontveer. Een pezige man met vlammend rood haar en een gezicht dat snel kleurt bij inspanning; toen de zon minder krachtig werd en de herfst zich aankondigde met stormen en

regens was Somers de enige die zijn kleding er niet op aanpaste en wielershorts bleef dragen. Er waren er meer zoals hij, die in wielertenue naar hun werk gingen, Arthur nam aan dat ze zich omkleedden op hun werk, dat er een douche was of een ruimte om zich op te knappen.

De eerste weken had Arthur geen bijzondere aandacht aan hem besteed. Hij verkocht hem een kaartje en dat was het, de man betaalde contactloos dus het aantal handelingen over en weer was beperkt, er hoefde geen geld teruggegeven te worden en een bonnetje wilde hij niet. Maar op een dag waren ze in gesprek geraakt. De man had opgemerkt dat er vorst voorspeld was, waarop Arthur zei: O, maar ik heb net nieuwe rozen geplant. Heb je rozen? vroeg de man. Wat ontzettend leuk, ik ben dol op rozen. En daarna had hij een poosje nadenkend naar Arthur gekeken, wat hem erg van zijn stuk had gebracht. Hij was snel doorgelopen naar de volgende passagier en had de rest van de dag het gevoel gehad in een parallelle werkelijkheid te zijn beland waarin alles zachter en vloeibaarder aanded. Het duurde een nacht en een dag voor hij zich realiseerde dat hij verliefd was en nog twee dagen voor Mel erachter kwam, zijn dochter. Ze vroeg: Wat ga je ermee doen? Waar heb je het over, vroeg hij, ik weet niet eens zijn naam. Want dat hij Somers heette hoorde hij later pas. Je moet risico's nemen, zei ze, anders vind je nooit het geluk. En ook: Als er iemand is die het verdient ben jij het, een gedachte waartegen Arthur zich verzette, want was het juist niet tekenend voor de liefde dat ze je in de

9

schoot werd geworpen? En Somers werd hem in de schoot geworpen, zijn dagelijkse aanwezigheid op de pont alleen al maakte alles beter. Elke keer als Arthur hem zag naderen op zijn racefiets kwam hem het woord chachacha in gedachten, hoewel hij helemaal niet dansen kan en ook nooit ambities heeft gehad in die richting. Dan oefende hij in zijn hoofd snel nog even de zinnen die hij voor het moment had klaargelegd: een opmerking over het weer, het scheepsverkeer of de muskusratten waartegen de gemeente vallen had uitgezet. Want

10 Arthur is geen gemakkelijke prater, het kost hem grote moeite zijn gedachten tot zinnen te vormen vanwege een diep verankerde besluiteloosheid. Dat hij verschillende dingen over Somers te weten is gekomen, zoals zijn achternaam en het feit dat hij leraar biologie is op een middelbare school, is dan ook dankzij de andere passagiers. Op een middag spraken twee jongens Somers aan en vroegen hem naar de leerstof van een proefwerk, waarop Somers alle tijd nam die uit de doeken te doen. Toen hij hem hoorde praten dacht Arthur: ondanks zijn voorkomen is hij niet iemand die snel kwaad wordt, de felheid betreft vooral de manier waarop hij zich voortbeweegt. Want als Arthur de pont heeft aangemeerd en het relinghek opzijgeschoven, sprint Somers altijd als eerste weg. Arthur heeft gewoonlijk maar drieënhalve minuut nodig om af te meren, over te varen en de pont aan te leggen, wat een heel korte tijd is voor iets waarnaar zo verlangend is uitgekeken. Door de overvaart op alle onderdelen te vertragen lukt het hem de tijd van samenzijn te rekken tot vier-

half, vijf minuten. Daarna kijkt hij Somers na tot hij uit het zicht verdwenen is en de hoop weer helemaal opnieuw moet ontkiemen en uitgroeien tot een plantje dat ondanks de onzekere prognose door Arthur met veel zorg gekoesterd en gevoed zal worden. De hoop dat er een dag zal komen waarop Somers niet weg zal gaan maar op hem zal wachten tot de dienst erop zit, tot de pont is verankerd en de kajuit afgesloten, waarna ze samen naar zijn huis zullen rijden, Arthur op de brommer en Somers naast hem met de hand op zijn schouder, met die felle ogen en dat rode, dat ontembare dat Arthur zelf helemaal niet bezit en waarmee hij graag kennis wil maken.

11

Maar hoe zal dat ooit gebeuren als Arthur de woorden in de stilte laat hangen omdat geen ervan recht doet aan zijn gevoelens? Zelfs een uitnodiging als: zou je mijn tuin willen zien, lijkt hem ongelooflijk hypocriet, de tuin dient tenslotte enkel als decor. (Een prachtig decor, dat moet gezegd, sinds Somers' opmerking over rozen loopt hij ze nog vaker na op bladluis, uitgebloeide bloemen, enzovoort.)

De laatste keer dat hij Somers zag was gisteren. Hij kwam veel eerder dan verwacht, Arthur was riet aan het wegsnijden bij de aanlegplaats, het was niet echt nodig maar hij wist niets beters te doen. Hij schrok toen hij hem zag, borg het mes op en liep naar de kajuit om de motor te starten terwijl Somers aan de overkant op hem wachtte, voorovergebogen, de handen losjes op het stuur. Ik ben eerder uit, zei Somers toen Arthur het relinghek openschoof, de bovenbouw is op excursie. Zo, zei Arthur.

Somers stond naast hem en hij voelde zijn warmte. Arthur begon over het weer en toen over het riet, hij hoopte met het ene woord het andere te ontsteken en zo zijn diepste gedachten als lichtende toortsen te laten opflikkeren, maar dat gebeurde niet. Hij vroeg: Ben je er morgen? en dacht: als hij nee zegt begin ik over mijn tuin, maar Somers zei geen nee, hij keek hem bevreemd aan en zei: Morgen ben ik er ook ja. En toen: Ik ben dan laat, eerst een sectievergadering en dan een etentje, ik denk dat het halfacht of zo wordt, dan ben je er toch nog wel? Ja, had Arthur gezegd, natuurlijk. Hij was zijn kajuit in gegaan en had de pont in zijn achteruit gezet, hij vergat helemaal tijd te rekenen, sterker nog, hij voer veel te hard, het scheelde een haar of hij had de steiger aan de overzijde geramd.

Dat was gisteren. Inmiddels is het tien over acht en Somers is er nog steeds niet. Arthur bukt zich om de fles drank te bekijken die hij van Ruud heeft gekregen, er staat AMARETTO op en GOZIA. Een dure fles, denkt hij, al heeft hij er helemaal geen verstand van. Het maakt ook niet uit, hij houdt niet van drank, dat wil zeggen: hij is bang voor de effecten op zijn toch al gebrekkige spraakvermogen.

Hij stopt de fles terug in de tas, pakt zijn thermoskan maar aarzelt. Koffie maakt je scherp maar ook gespannen, en hij is al zo gespannen. Misschien moet ik minder nadenken, denkt hij. Ja. Dat nadenken doet me nog eens de das om. Hij zet de thermoskan terug en draait de dop van de amaretto, zet hem aan zijn mond. Nu gaan we het zien, denkt hij, wat heb ik te verliezen?

Een tinteling trekt door zijn lichaam. Zijn gedachten worden kalm en kabbelend als de rivier, er is er niet één die zich losmaakt van de andere om de aandacht op te eisen. Hij pakt een klapstoel en gaat in de berm naast de steiger zitten. Half-negen wordt het, kwart voor negen. Zijn dienst is allang voorbij. Af en toe staat hij op en loopt een stukje de weg op. De avondzon hangt stil te wachten boven het land.

Wat valt erover te zeggen? Arthur had allang thuis kunnen zijn, maar zie hem daar nou zitten. Alles is gereed voor Somers.

13

Precies om negen uur fietst hij Arthurs gezichtsveld binnen, als was hij de laatste van een peloton. Hij draagt een half wielertenuue, alleen de broek heeft hij aan, daarboven draagt hij een blouse waarvan de slippen in de broek zijn gepropt. Zijn eerste woorden zijn: *O. My. God.*

Ik heb op je gewacht, zegt Arthur.

Ja, zegt Somers, ik ben te laat zeker, veel te laat. Hij kijkt van Arthur in zijn klapstoel naar de rivier en van de rivier weer naar Arthur. Je vaart nog wel?

Nog één keer, zegt Arthur.

Somers hoort het niet, of neemt het voor kennisgeving aan. Hij stapt van zijn fiets, moeizaam, alsof zijn evenwicht verstoord is.

Lekker gegeten? vraagt Arthur. Zijn handen rusten in zijn schoot.

Wat zal ik zeggen... Somers haalt zijn blouse uit zijn broek en stopt hem er dan weer in. Het was nogal een drama.

Een drama?

Ik geloof niet dat ik morgen kan werken, ik denk niet dat ik dat kan maken. Hij kijkt aandachtig naar Arthur. Heb je echt op me gewacht? Ik ken je naam niet eens.

Arthur, zegt Arthur.

Heb je een baas, Arthur?

In Arthurs borstzakje trilt zijn mobiel. Het is Mel. *Moment*, typt hij.

14 Hij vroeg erom, de lul. *Meneer de rector*.

Arthur voelt zich heel kalm. Hij zegt: Het is mijn laatste dag. Mijn collega heeft me een fles amaretto gegeven. Wil je ook?

Amaretto, zegt Somers afwezig. Ja, doe maar.

Arthur gaat de fles halen. In de kajuit trilt zijn mobiel opnieuw. Door het raam ziet hij Somers. Hij heeft zijn helm afgezet en knielt neer in de berm.

Wat is er, Mel?

Weet je wel hoe laat het is?

Ik ben later, zegt hij, ik ben met Somers.

Nee! zegt Mel. Is het gelukt? Ben je echt...?

Ik denk het, zegt Arthur, zonder zijn blik van Somers af te wenden. Hij zit met opgetrokken knieën in het gras en heft zijn vuurrode gezicht op naar de avondzon, die haar ondergang maar blijft uitstellen.

De konijnencategorie

Op een muurtje bij het tankstation zit Donya. Ze wacht. Ze hoopt dat er iemand opduikt die ze kent, iemand zoals zichzelf die ook liever nog een poosje buiten rondhangt dan naar huis te gaan. Tenslotte is dit een prima plek om rond te hangen, behalve een muurtje om op te zitten staan er ook een bankje en een betonnen plantenbak waar je je peuken op uit kunt drukken mocht je van roken houden; op warme, zonnige dagen is er altijd wel iemand te vinden. 15

Maar het is geen warme zonnige dag, het is een grijze, grauwe namiddag in december waarin alles zijn glans lijkt te hebben verloren en de schemering vroeg inzet om de mensen verdere teleurstelling te besparen. De wolken hangen laag boven de stad en weerkaatsen de gele gloed van de straatverlichting. Op een display aan de overkant verschijnt afwisselend de tijd en de temperatuur: het is 16.47 uur en het aantal graden is zojuist versprongen van 0 naar -1. Twee kraaien zitten ineengedoken op de overkapping.

Donya raapt een spuitbus op en probeert hem uit op de onderkant van haar schoenzolen, maar er komt niets uit. Ze

gooit hem in de plantenbak en bedenkt dat hij van Benno moet zijn, die een tijdlang met spuitbussen bezig is geweest, op veel plekken in de stad is nog steeds zijn tag te zien, een smiley in de vorm van een aangestoken granaat. Donya en Benno kennen elkaar sinds de basisschool, daarna zijn ze elkaar uit het oog verloren tot afgelopen zomer, waarin ze korte tijd iets met elkaar hadden. Het was een lange hete zomer waarin al hun vrienden de stad uit waren maar zij tweeën niet, en op een van die stille, lome avonden had ze erin toegestemd dat hij haar kuste en zijn hand onder haar shirt schoof, zo'n beetje tegen beter weten in, want al was hij een stuk leuker zonder vrienden, minder druk en schreeuwerig, het bleef toch gek om te zoenen met iemand met wie je ooit in de zandbak had gespeeld. Dat ze zich niet verzetste was enkel omdat ze alleen was zoals hij en er verder ook niet veel te beleven viel, en misschien ook als tegenprestatie voor het feit dat er iemand was naar wie ze toe kon gaan. Dus toen de zomervakantie tot een einde kwam en Donya's vriendinnen terugkeerden, had de relatie tussen haar en Benno weer de status van voor de vakantie aangenomen. Het enige wat ze samen zijn blijven doen is gamen, hij thuis en zij in de bieb, waar ze sinds gisteren niet meer welkom is omdat ze er na meerdere waarschuwingen niet in slaagde haar frustraties voor zich te houden.

Donya besluit Benno te bellen.

Hé, zegt ze, waar ben je?

Thuis, zegt Benno. Jij?

Bij het tankstation.

Met wie?

O, die ken jij niet, zegt Donya, en ze kijkt naar de wandelaars en de fietsers die zich dik ingepakt naar hun bestemming haasten. Ga je nog gamen?

'k Weet niet, zegt Benno. Misschien straks.

Zal ik naar je toe komen?

Kan. Hij wacht even en zegt dan: Leo is er.

Leo is Benno's vader. Benno's ouders zijn gescheiden maar af en toe komt Leo langs, Donya vindt hem nogal een eikel maar alles is beter dan hier blijven, in de kou.

Oké, zegt Donya, ik zie je zo. Ze springt van het muurtje af en steekt de straat over richting Benno's huis.

Benno woont in een oud pand met hoge plafonds dat ooit van zijn oma is geweest. De oma is al jaren dood maar de inrichting is hetzelfde gebleven, de kamers staan vol antieke meubels met geheimzinnige functies, zoals verborgen lades, dubbele wanden en uitschuifbare panelen. Toen Donya en Benno in groep acht zaten, hebben ze eens een hele woensdagmiddag besteed aan het zoeken naar een kistje sieraden dat volgens Benno's moeder in een schrijftafel verborgen moest zitten. Het enige wat ze vonden was een koektrommel met soldaatjes uit een tijd dat oorlogen nog van man tot man en in vol ornaat werden uitgevochten. Benno had daarop zo vaak krijg de tering gezegd dat zijn zusje met uitgestrekte handjes kwam vragen of ze ook een beetje tering mocht.

Benno's huis ligt aan de rand van de stad, de achterzijde

17

grenst aan weilanden waar zij en Benno vroeger vaak speelden maar als je zo voor het huis staat heb je daar geen idee van, dan lijkt het een straat zoals alle andere, met kapotte meubels naast de containers en fietsen kriskras op de stoep geparkeerd. Donya loopt de twee treden op naar Benno's portiek, wurmt zich langs een paar kratten oud papier en drukt op de bel.

18 Benno's moeder doet open. Ze draagt een rode peignoir over een badstof pyjama, haar haar zit in de war.

Donya.

Hoi Melinda. Donya steekt haar hand op.

Sorry, ik kom uit de nachtdienst, zegt Melinda, terwijl ze haar peignoir dichtknoopt.

Geen probleem, zegt Donya.

Melinda gaat niet voor haar opzij. Ze kijkt van haar naar de straat en van de straat naar de lucht erboven. Gaat het sneeuwen, denk je? vraagt ze.

Zou best eens kunnen, zegt Donya, en ze volgt haar blik naar de laaghangende wolken met de gele gloed.

Ze zeggen... begint Melinda, maar ze maakt de zin niet af.

Benno is er toch wel? vraagt Donya. Melinda heeft de gewoonte om midden in een gesprek stil te vallen en het op een denken te zetten, terwijl Donya helemaal geen zin heeft om met haar een potje te staan zwijgen in een portiek, ze heeft het koud en wil naar binnen.

Ja, zegt Melinda, ja natuurlijk, en ze doet een stap opzij om Donya door te laten. Hij is achter, zegt ze terwijl Donya de

gang in loopt, eerst langs de keuken, waaruit een geur van aangebrande melk drijft, vervolgens langs de woonkamer. De deur staat half open, er is niemand te zien maar op het dikke Perzische tapijt ligt een opengeslagen boek. Donya staat er verder niet bij stil en loopt door naar de achterkant van het huis.

Verscholen achter een van de antieke hoge kasten in de woonkamer staat Benno's zusje, een stil en mager meisje met de naam Candace. Voor Donya kwam had ze op het tapijt gelegen, maar toen de bel ging en ze Donya's stem hoorde, was ze snel overeind gekomen en had zich achter de kast verstoppt.

19

Toen Candace die middag van school naar huis was gefietst en de auto van haar vader voor de deur zag staan, een oude Citroën met dozen op de achterbank en een sticker op de achterraut met LET ME BE YOUR TAXI DRIVER (waardoor ze een tijdlang gedacht had dat hij taxichauffeur was), draaide ze zich meteen om en fietste terug naar het begin van de straat, waar ze de hoek omsloeg zodat ze achter het huizenblok kwam. Boven de weilanden brak de zon door en zette de kassen bij het kanaal in lichterlaaie. Candace stapte van haar fiets af en bleef er een poosje naar kijken voor ze het pad insloeg dat grensde aan de achtertuinen.

Het was een hogergelegen pad, er groeiden braamstruiken langs waarvan de uitlopers naar haar maillot grepen om er met hun doornen gaten in te trekken. Een paar keer moest ze

haar fiets optillen over pallets en matrassen die de bewoners er in de zomer hadden gedumpt, en al snel waren haar gym-schoenen helemaal doorweekt, wat vervelend was maar waardoor ze zich niet liet tegenhouden.

Ter hoogte van haar huis had ze haar fiets neergelegd en door een gat in de schuttingdeur de boel geïnspecteerd. Benno zag ze niet maar haar vader was er wel, hij zat in de serre en keek tv.

20 Ze liep weg van het hek en zocht iets om op te kunnen zitten. Tussen de braamstruiken lag een web van paadjes die leidden naar een veldje met vergeten barbecues en tuinmeubilair. Ze pakte een stoel van een tuinset die haar vader op een van zijn vorige bezoeken had meegenomen maar waarvan het hout al na een paar weken was kromgetrokken, en liep ermee naar de schutting. Daar posteerde ze zich, als een kleine wachter.

Haar vader zat er nog steeds maar keek geen tv meer, hij had het licht aangedaan en las de krant. Ze deed haar wanten uit en zocht naar een krijtje in haar jaszakken zonder haar ogen van hem af te houden. Toen ze het gevonden had begon ze cirkels te tekenen om het gat in de schuttingdeur, als een groeiend oog. Haar vader veranderde intussen verschillende keren van houding, maakte het zich steeds gemakkelijker: er kwam een kussen aan te pas, de schoenen werden uitgetrokken, de krant werd dichtgevouwen en over het gezicht gelegd en bleef daar een hele tijd stilliggen. Toen Candace er zeker van was dat hij sliep, opende ze de